

បុរេវត្តកិសាស្ត្រដដែលលាក់កំហាំងនៃទិសស៊ែប — លខេដបំបុរាបួន

រទេនាទីពីរ - ផុនកែទីបុរាមួយ

Jeff Pippenger
2026-07-20

សង្ឃឹកថាដានីយ៍លែ និងវិវរណៈ បំពេញគុណនាទីវិញទៅមក មានន័យថា នៅពេលដាក់រួមគ្នា
វាក្យវាបានផ្ទុកឱ្យគ្រប់លក្ខខណ្ឌ។

«នៅក្នុងព្រះគម្ពីរវិវរណៈ សង្ឃឹកថាទាំងអស់នៃព្រះគម្ពីរមកជួបគ្នា
ហើយបញ្ចប់នូវទិសនេះ។ នៅទិសនេះគឺជាការបំពេញបន្តចម្លែងនៃសង្ឃឹកថាដានីយ៍លែ»។
កិច្ចការរបស់ពួកសាវក, 585.

នគរនានានៃពាក្យទំនាយក្នុងព្រះគម្ពីរ
ត្រូវតែដាច់ឈ្មួញផុតចោលពីសិស្សនៃពាក្យទំនាយ ពីព្រោះនៅទីនោះ
បុរេវត្តកិសាស្ត្រខាងក្នុងនៃគ្រូចុងក្រោយ ត្រូវបានបង្ហាញជាចម្បង។

«វាលអប្បសរីរជាងឆ្ងាយណាស់ ដដែលត្រូវរៀន ក្នុងពន្លឺនៃព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ
អំពីមូលហេតុដែលគ្រប់គ្រងការកើនឡើង និងការធ្លាក់ចុះនៃគម្ពីរទាំងឡាយ។
ចូរឱ្យយុវជនសិក្សាស្វ័យឯកគ្នាទាំងនេះ ហើយឱ្យគម្ពីរលឿនជាងមុន
សព្វថ្ងៃក៏ចម្លែងរឿងពិតរបស់បុរាណជាតិក៏នានា
បានជាប់ពាក់ព័ន្ធយ៉ាងជិតស្និទ្ធនឹងការទទួលយកគោលការណ៍ដ៏ទៃទៅវិញ។
ចូរឱ្យគេសិក្សាបុរេវត្តកិសាស្ត្រនៃចលនាកំណើតមុនដ៏អស្ចារ្យទាំងឡាយ
ហើយឱ្យគេឃើញថា គេធ្វើការបំប្លែង ដល់គោលការណ៍ទាំងនេះ
ទោះបីត្រូវបានមើលងាយ និងស្អប់ខ្ពើមក៏ដោយ
ហើយអ្នកគាំទ្ររបស់វាត្រូវបាននាំទៅយ៉ូឃាំង និងទៅកាន់ទិសមូលប់ក៏ដោយ
ក៏តាមរយៈការលះបង់ទាំងនេះឯង គោលការណ៍ទាំងនោះបានទទួលជ័យជម្នះ»។
Education, 238.

បុរេវត្តកិសាស្ត្រដ៏បរិសុទ្ធ មិនថាវាជា «ចលនាកំណើតមុនដ៏ធំ» ឬ «ការកើនឡើង
និងការដួលរលំរបស់នគរទាំងឡាយ» នោះទេ; បុរេវត្តកិសាស្ត្រដ៏បរិសុទ្ធ គឺជាបញ្ហានៃជីវិត
ឬសច្ចកុត្តិសុលាប់ នៅក្នុងព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ។ ប៉ុន្តែបានកត់ត្រានៅក្នុង ក្រិស្តសតវត្សទីពីរ
ជំពូក ២ ថា អស់អ្នកដដែលមិនសូវឡើយសច្ចកុត្តិសុលាប់
ហើយបន្ទាប់មកទទួលបានការបំភាន់ដ៏ខ្ពស់កុលា នោះពួកគេធ្វើដូច្នេះ ដោយព្រោះពួក
គេបានផ្ទេរវិស័យបដិសេធសារដ៏ល្អបំផុតកំណត់អត្តសញ្ញាណនៅក្នុងខគម្ពីរនោះ
។ ខគម្ពីរនោះកំណត់បង្ហាញអំពីទំនាក់ទំនងរវាងរ៉ូមមិនដ្បីព្រះជាម្ចាស់
និងរ៉ូមសម្មតចេហ្គាប ដល់កំឡុងទំនាក់ទំនងរវាង Pergamos និង Thyatira
ហើយក៏ជាទំនាក់ទំនងរវាងដកែ និងដឹកនាំ ព្រមទាំងជាទំនាក់ទំនងរវាងនាគ
និងអំណាចសម្មតចេហ្គាបផងដែរ។ ការកើនឡើងនៃរ៉ូមសម្មតចេហ្គាប ដល់តំណាងដោយ
Thyatira និងការដួលរលំនៃរ៉ូមមិនដ្បីព្រះជាម្ចាស់ ដល់តំណាងដោយ Pergamos
គឺជាសច្ចកុត្តិសុលាប់ ដដែលអស់អ្នកដដែលទទួលបានការបំភាន់ដ៏ខ្ពស់កុលា សូមប៉។

ក្នុងបុរាណសាស្ត្រនៃចលនាមីឡូអ៊ីត ការផ្លាស់ប្តូរនៃចលនាមីឡូអ៊ីត និងពួកបុរាណសាស្ត្រ
ដែលបានឡើងវិញនៃចលនាមីឡូអ៊ីតក្នុងសតវត្សរ៍ទី ១៨

គឺអំពីអំណាចបុរាណសាស្ត្រណាមួយ ដែលត្រូវបានគំរាមថាជា

«ពួកចោរនៃប្រជាជនរបស់អ្នក» នៅក្នុងខ្លឹមស្រង់ប្រែប្រួលនៃ ដានីយ៉ែល ជំពូក ១១។

តើពួកចោរនោះជាការកើតឡើងនៃប្រជាជន ដូចដែលមីឡូអ៊ីតមានអះអាងឬ?

ឬក៏ជាការដួលរលំនៃពួកសេដ្ឋី ដូចដែលពួកបុរាណសាស្ត្រមានអះអាង?

«គ្រប់ជាតិសាសន៍ទាំងអស់ដែលបានឡើងមកលើឆាកនៃកម្មភាព
ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យកាន់កាប់ទីកន្លែងរបស់ខ្លួននៃចលនាមីឡូអ៊ីត
ដើម្បីបិទបញ្ចប់វិញថា តើវានឹងបំពេញតាមបំណងរបស់ “អ្នកយាម និងព្រះវិស្វទ្ធជ”
ដំបូង។ សេចក្តីទំនាយមានតាមដានការកើតឡើង
និងការដួលរលំនៃអំណាចក្រុងរបស់ពិភពលោក—ហាប៊ីឡូន ម៉ឺន-ព័រស៊ី ក្រិក និងរ៉ូម។
ជាមួយនឹងអំណាចក្រុងទាំងនេះនីមួយៗ ដូចជាជាតិសាសន៍ដែលមានអំណាចតិចជាងដំបូង
បុរាណសាស្ត្រត្រូវបានកើតឡើងមុតងទៀត។
នីមួយៗមានរយៈពេលនៃការសាកល្បងរបស់ខ្លួន នីមួយៗមានបរាជ័យ
ស៊ីរីងរឿងរបស់វាមានសាត់ហាត់ ហើយអំណាចរបស់វាបានចាកចេញទៅ
ហើយទីកន្លែងរបស់វាត្រូវបានកាន់កាប់ដោយអ្នកផ្សេងទៀត...»

«ពីការកើតឡើង និងការដួលរលំរបស់បណ្តាជាតិ
ដូចដែលបានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់នៅក្នុងទំព័រនៃព្រះគម្ពីរវិស្វទ្ធជ
ពួកគេត្រូវបានរៀនឱ្យដឹងថា សិរីល្អអនាគតរបស់ និងខាងលើក៏យកប៉ុណ្ណោះ
គុមានតម្លៃអ្វីសោះ។ ហាប៊ីឡូន ជាមួយនឹងអំណាចទាំងមូល និងសិរីល្អរបស់វា ដែលពិ
ភពលោករបស់យើងមិនដែលបានឃើញស្រដៀងនឹងវាមកទៀតឡើយ—អំណាច
និងសិរីល្អរបស់វា ដែលចំពោះប្រជាជននៃសម័យនោះ ហាក់ដូចជាមាំមួន
និងសុចរិតស្របច្បាប់យ៉ាងខ្ពស់—តើវាបានរលាយហាត់ទៅយ៉ាងពេញលេញប៉ុណ្ណា!
ដូចជា «ជួរកាន់ស្តេច» វាបានរំលាយហាត់ទៅហើយ។ ដូច្នេះ
អ្វីៗទាំងអស់ដែលមិនមានព្រះជាម្ចាស់ដូចរបស់វា ក៏រំលាយដូចគ្នា។
មានតែអ្វីដែលបានភ្ជាប់ជាមួយនឹងព្រះហឫទ័យរបស់វា
និងបង្ហាញពីព្រះលក្ខណៈរបស់វាប៉ុណ្ណោះ ដែលអាចសុចរិតស្របច្បាប់។
គោលការណ៍របស់វា គឺជាប្រសិទ្ធភាពដែលមាំមួន
ដែលពិភពលោករបស់យើងស្គាល់»។ Education, 177, 184.

បុរាណសាស្ត្រព្រះគម្ពីរ គឺជាទស្សនៈដែលសាឡាប្រែបានមានបន្ទូលថា បើឱ្យ

នោះមនុស្សនឹងវិនាស។ ពួកមីលលង្វើក៏បានបន្តស្គាល់

និងបុរាណសាស្ត្រព្រះគម្ពីរ ដែលត្រូវបានគំរាមថា «បុរាណសាស្ត្រ» នៅក្នុង

វិវរណៈ ជំពូក ៩ ខ ៥ និង ១០ ប៉ុន្តែពួកគេមិនបានស្រាវជ្រាវឱ្យបានជ្រាលជ្រៅអំពីបុរាណសាស្ត្រ

ដែលត្រូវបានគំរាមថា «បុរាណសាស្ត្រ» នៅក្នុងជំពូក ៩ នៃវិវរណៈ នោះទេ។ ពួកគេបានកំណត់អត្តសញ្ញាណ

«បុរាណសាស្ត្រ» នៅខ ១០ បានត្រឹមត្រូវ ប៉ុន្តែជាក់ស្តែង ពួកគេបានគិតថា ដោយសារខ ៥ និង

ខ ១០ ទាំងពីរមានបុរាណសាស្ត្រ «បុរាណសាស្ត្រ» ដូចគ្នា នោះវាគួរតែកំណត់ឱ្យបានច្បាស់ពីការសង្កេតឆ្លងទៅលើ

វិញ្ញាបនបត្រអំពីការផ្ទេរទីក្រុងដែលត្រូវបានគំរាមថា «បុរាណសាស្ត្រ» ខាងពីរប៉ុណ្ណោះ។ ឥឡូវនេះ

អាចបង្ហាញបានយ៉ាងងាយថា នៅពេលដែលខ ៥ គំរាម «បុរាណសាស្ត្រ»

នោះវាគំរាមឱ្យបុរាណសាស្ត្ររបស់វា ដែលបានចាប់ផ្តើមនៅពេលមហាម៉ាត់ស្លាប់

ក្នុងឆ្នាំ ៦៣២ ហើយបានបញ្ចប់នៅឆ្នាំ ៧៨២

ជាមួយនឹងការបន្តបន្ទាប់នៃអធិរាជនី Irene នៃអំណាចក្រុងប៊ីហ្សង់ទីន

ឬអាណាចក្ររ៉ូមខាងកើត។

អ្នកបង្កើតមូលដ្ឋានដំបូងៗមានគ្រឹះការអនុវត្តខ្លួនដំបូងនៅលើសង្គមមន
នៅក្នុងខេត្ត នៅថ្ងៃទី 27 ខែកក្កដា ឆ្នាំ 1299
ជាការចាប់ផ្តើមនៃរយៈពេលមួយរយហាសិបឆ្នាំ ដែលបានបញ្ចប់ដោយការបន្ទាបបន្ថយ
ចោកក្នុងស្ថានភាពក្រោយដែលបានគ្រងរាជ្យនៅក្នុងស្ថានភាពទីបំផុត នៅថ្ងៃទី 27
ខែកក្កដា ឆ្នាំ 1449។ បន្ទាប់ពីបន្ទាត់ រយៈពេលមួយរយហាសិបឆ្នាំមួយ
កំណត់អត្តសញ្ញាណអ៊ីស្លាមទូទាំងពិភពលោក
ដូចដែលត្រូវបានកំណត់ដោយទាំងរចនាទីមួយ គឺអ៊ីស្លាមអារ៉ាប់ និងរចនាទីពីរ
គឺអ៊ីស្លាមទួគី។ អ៊ីស្លាមដែលបានបន្ទាបបន្ថយចោកទាំងអធិរាជ និងអធិរាជនីជាមួយគ្នា
នោះកំណត់អត្តសញ្ញាណអ៊ីស្លាមទូទាំងពិភពលោកថាជាការឈ្លះកាន់កាប់លើនគរមួយ
ដែលមានស្ថានភាពកំណត់ កំណត់ដោយអាយរីន និងបុរសមុនាក់
កំណត់ដោយក្នុងស្ថានភាពកំណត់។

នៅក្នុងរយៈពេលមួយរយហាសិបឆ្នាំ ដែលបញ្ចប់ដោយការបន្ទាបបន្ថយចោករបស់ Irene
អ៊ីស្លាមអារ៉ាប់បានកាន់កាប់តំបន់ ឬនៃដីរបស់ប៊ីហ្សង់ទីន ដោយទុកឱ្យ Irene
ស្ថិតក្នុងស្ថានភាពអាប័នយ៉ាងខ្លាំង
ដល់ចំណុចនាគ្រប់ឆ្នាំបង្កប់នូវសារអាកររយៈពេលបីឆ្នាំ
ព្រមទាំងការទាមទារបង្កើតបង្កប់នូវសេចក្តីស្រឡាត់។ នៅពេលការបន្ទាបបន្ថយចោករបស់
Constantine អង្គចុងក្រោយបានកើតឡើង
នោះបានសម្គាល់ការចាប់ផ្តើមនៃរយៈពេលបួនឆ្នាំមួយ
ដែលបញ្ចប់ដោយការឡើយពីទ្វេ និងការផ្តល់ដល់ប្រជាជនរ៉ូមខាងកើត។
ក្នុងករណីទាំងពីរ គឺអ៊ីស្លាមដែល គឺអ៊ីស្លាមអារ៉ាប់សម្រាប់ Irene និងអ៊ីស្លាមទួគីសម្រាប់
Constantine អង្គចុងក្រោយ។ នៅថ្ងៃទី 27 ខែកក្កដា អ៊ីស្លាមទូទាំងពិភពលោក
ដូចដែលត្រូវបានកំណត់ដោយសាក្សីទាំងពីរនៃអ៊ីស្លាមអារ៉ាប់ និងអ៊ីស្លាមទួគី
ដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងរចនាទីមួយ និងទីពីរ នឹងកាន់កាប់នៃដីជាមុនសិន
ហើយបន្ទាប់មកទើបយកដល់ប្រជាជន។ អង្គភាពនយោបាយនៅថ្ងៃទី 27 ខែកក្កដា
ដែលត្រូវបានកំណត់ដោយ Constantine នៃរ៉ូមខាងកើត
ត្រូវបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជានិមិត្តរូបជាមួយអង្គភាពសាសនានៅថ្ងៃទី 27 ខែកក្កដា
ដែលត្រូវបានកំណត់ដោយ Irene នៃរ៉ូមខាងកើត។ ឧប្បត្តិហេតុ អង្គភាពនយោបាយ
និងអង្គភាពសាសនា ដើម្បីបញ្ចប់ជា
និមិត្តរូបសញ្ញាបត្រសំណាកសត្វសាហាវកើតឡើងជាមុននៃសហរដ្ឋអាមេរិក
ហើយបន្ទាប់មកនៅក្នុងពិភពលោក។ រូបសំណាកសត្វសាហាវ
គឺជាអាពាហ៍ពិពាហ៍ជានិមិត្តរូបរវាង Constantine និង Irene
ដែលទាំងពីរត្រូវបានបន្ទាបបន្ថយចោកដោយការកាប់បង់នៃដី
និងរដ្ឋប្រជាជនរបស់ពួកគេនៅឱ្យអ៊ីស្លាម។

អាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ពួកគេត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណដោយការតម្កល់បុរេត្តិសាស្ត្រទាំង
ពីរ ហើយត្រូវបានជានិមិត្តរូបដោយអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាង Constantia និង Licinius នៅឆ្នាំ
313 នៅពេលដែលព្រះរាជក្រឹត្យនៃទីក្រុងមីឡាន (Edict of Milan) ត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្ត
ហើយពួកជំនុំជានិមិត្តរូបនៃ Smyrna បានបញ្ចប់ ហើយពួកជំនុំជានិមិត្តរូបនៃ
Pergamos បានចាប់ផ្តើម។
អ្នកទាំងឡាយដែលប៉ាន់ស្មានថាជាអ្នកទទួលបានការបំភាន់យ៉ាងខ្លាំង

បដិសធម៌និពន្ធព្រមយវិញ្ញាសារព្រមានរបស់ប៉ុល ដង្កែមមានការកុបត់ចេញជាមុន
មុនពេលមនុស្សសន្តិភាពវិហាបក្សរមានប្រឹក្សាសម្តេចដែរ។
ការកុបត់ចេញនោះកើតឡើងក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រក្រុង Pergamos
ហើយមនុស្សសន្តិភាពវិហាបក្សរមានប្រឹក្សាសម្តេចដែរនៅឆ្នាំ 538 បន្ទាប់មកពួកជំនុំនៃ
Thyatira មានចាប់ផ្តើម។

កុំឲ្យអ្នកណាមុនាក់បោះបញ្ចេញនូវអ្នករាល់គ្នាដោយវិធីណាមួយឡើយ
ដុំបិតចុងនៃនោះនឹងមិនមកដល់ទេ
លុះត្រាតែមានការបោះបង់ចោលសច្ចក្រឹតជំនុំកើតឡើងជាមុនសិន
ហើយមនុស្សសន្តិភាពវិហាបក្សរមានប្រឹក្សាសម្តេចដែរឲ្យយើង គឺជាកូននៃសេចក្តីវិនាស;
អ្នកនោះប្រឆាំង ហើយលើកខ្លួនឡើងខ្ពស់ជាងអ្វីៗទាំងអស់ដែលគេហៅថាព្រះ
ឬស្រែចម្ការបង្ក ដល់ចំណាត់ខ្លួនអង្គុយនៅក្នុងព្រះវិហាររបស់ព្រះ
ដោយបង្ហាញខ្លួនថាខ្លួនជាព្រះ។ ២ ថ្ងៃសៅរ៍ ២:៣, ៤

ប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់រ៉ូមខាងកើត ផ្តល់សាក្សីពីរ ចំពោះសេចក្តីពិតនៃព្រះយាករណ៍
ដែលក៏ត្រូវបានគំរាមផងដែរ ក្នុងទំនាក់ទំនងនិមិត្តសញ្ញាវាងរ៉ូមខាងកើត
និងរ៉ូមខាងលិច។ ក្នុងទំនាក់ទំនងនោះ រ៉ូមខាងលិចគឺជាព្រះវិហារ
ហើយរ៉ូមខាងកើតគឺជាអង្គបុរាណវិទ្យា រ៉ូមគឺជាការបញ្ចូលគ្នារវាងព្រះវិហារ និងអង្គបុរាណវិទ្យា
ដូចដែលត្រូវបានគំរាមដោយដក់ និងដឹកដុប ក្នុង ដានីយ៍លែ ជំពូក ២។

ហេតុផលមួយដែលអាចមើលឃើញបានយ៉ាងជាក់ច្បាស់ថា នៅចុងចុងក្រោយ
សាសនាគម្ពីរទាំងពីរពេលកើតឡើងមកប្រឆាំងនឹងអំណាចមួយ
ដែលត្រូវបានគំរាមថាជាការបញ្ចូលគ្នារវាងសាសនាចក្រ និងអង្គបុរាណវិទ្យា ដោយយកទឹកដី
និងរាជធានីរបស់វា

គឺត្រូវបានគាំទ្រដោយសាក្សីពីរផ្សេងទៀតចេញពីប្រវត្តិសាស្ត្របរិសុទ្ធនៃវិវរណៈ ជំពូក
៩។ អូស្ត្រានបានយកឈ្មោះទឹកដីនីកូមខោ នៅចុងឆ្នាំ 27 ខែកក្កដា ឆ្នាំ 1299
ហើយបន្ទាប់មកគាត់បានយកឈ្មោះទឹកដីនីកាយ៉ា ពីរឆ្នាំបន្ទាប់មក គឺនៅឆ្នាំ 1301។
កូនបុរសរបស់គាត់បានយកឈ្មោះទឹកដីរាជធានីនីកាយ៉ា នៅឆ្នាំ 1331
ហើយកូនបុរសដដែលនោះបានយកឈ្មោះទឹកដីរាជធានីនីកូមខោ
ក្នុងការឡើយពីទីឈ្មោះពេលបួនឆ្នាំ ដែលបានបញ្ចប់នៅឆ្នាំ 1337។
អ្នកគ្រូសត្វរាជបានកត់សម្គាល់ថាឆ្នាំ 27 ខែកក្កដា ឆ្នាំ 1299 ជាមួយអូស្ត្រាន
ប៉ុន្តែមិនដែលបានពិនិត្យមើលសមរភូមិបន្ទាប់ទេ គឺសមរភូមិនីកាយ៉ា
ក្នុងនាមជាជំហានប្រវត្តិសាស្ត្រទីពីរ សម្រាប់ការបង្កើតអាណាចក្រអូស្ត្រាម៉ង់។ ចុងឆ្នាំ 27
ខែកក្កដា ឆ្នាំ 1299 គឺជាជំហានដំបូងក្នុងចំណោមជំហានជាច្រើន
ដើម្បីបំបែកនូវទ្វីបដ៏ធំបំផុតនៃអាទិភ័យ។ ជំហានពីរដំបូងនៃសាសនាគម្ពីរគឺបានកំណត់
អត្តសញ្ញាណការចាប់ផ្តើមនៃនាយមួយ ដែលបានបញ្ចប់នៅឆ្នាំ 1449
បន្ទាប់មកមុតងទៀតនៅឆ្នាំ 1840 បន្ទាប់មកមុតងទៀតនៅ 9/11
ហើយបន្ទាប់មកមុតងទៀតនៅចុងឆ្នាំ 31 ខែធ្នូ ឆ្នាំ 2023។

ជំហានទីមួយក្នុងចំណោមជំហានទាំងពីរនោះ
មិនត្រឹមតែជាសញ្ញាសម្គាល់នៃការចាប់ផ្តើមនៃយុទ្ធសាស្ត្របំបែកប៉ុណ្ណោះទេ
ប៉ុន្តែក៏ជាសញ្ញាសម្គាល់នៃការចាប់ផ្តើមនៃសាមសិបបុរាណវិទ្យាផងដែរ។
វាបានចាប់ផ្តើមដោយអូស្ត្រានចូលកាន់កាប់ដីនីកូមខោ
ហើយវាបានបញ្ចប់សាមសិបបុរាណវិទ្យានៃក្រោយមក

នៅពេលកូនបុរសរបស់អូស្មានបានចាប់យកទីក្រុងរាជធានីនីកូមេដៀ
ននៅចុងបញ្ចប់នៃការឡើយពីទ្វីបអឺរ៉ុប:ពេលបួនឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ 1337។
លេខសមស្ថិតិបុរាណាងថ្មី «ការក្រវាត់ឡើង»
ហើយជំហានដំបូងនៃការដល់អូស្មានចាប់យកនៃនីនៀរៈ
បានសម្រាប់ការក្រវាត់ឡើងនៃអ៊ីស្លាមក្នុងគី។
ក្នុងជំហានដំបូងនៃនីនៀរៈដល់មានរយៈពេលសមស្ថិតិបុរាណាងថ្មី ការឡើយពីទ្វីប «បួនឆ្នាំ»
មួយ បានសម្រាប់ការបញ្ចប់។ នៅជំហានចុងក្រោយនៃមួយរយសមស្ថិតិបុរាណាងថ្មីនៃនីនៀរៈ
ការបន្ទាបបន្ថយចំណែកក្រវាត់ឡើងនៃបុរសគល់មក ហើយបួនឆ្នាំក្រវាត់ឡើងមក គឺនៅឆ្នាំ 1453
រាជធានីនីកូមេដៀរខាងកើតក្រវាត់ឡើងបានចាប់យក។

មិនថាជាអ្នកបង្កើតកូននៅឆ្នាំ 1453 ឬកូនបុរសរបស់ Osman ដល់បានយកទាំង Nicomedia
នៅឆ្នាំ 1337 និង Nicaea នៅឆ្នាំ 1331 ក៏ដោយ ក្នុងករណីទាំងបីនេះ រាជធានីនីមួយៗ
បានបម្រើនៅពេលណាមួយក្នុងបុរសគុតិសាស្ត្ររាជធានីរបស់រ៉ូមខាងកើត។
បន្ទាត់ទាំងបីសុទ្ធតែកំពុងកំណត់អត្តសញ្ញាណការយកឈ្នះលើរ៉ូមខាងកើត។
បន្ទាត់នីមួយៗក្នុងចំណោមបីបន្ទាត់នេះ កំណត់អត្តសញ្ញាណអ៊ីស្លាមថា
បានយកឈ្នះជាមុនលើនីនៀរ ហើយបន្ទាប់មកលើរាជធានីរបស់រ៉ូមខាងកើត។
ឈ្មោះរបស់រាជធានីទាំងបី គឺដូចគ្នានឹងឈ្មោះរបស់នីនៀរ។ បន្ទាត់ទាំងបីនីមួយៗ
មានបុគ្គលបុរសគុតិសាស្ត្រខាងអាណានិគម និងអ្នកប្រកាសដាច់ដោយឡែកពីគ្នា។
ខណៈដែលកំពុងកំណត់អត្តសញ្ញាណទំនាក់ទំនងរវាងសាសនាចក្រ និងរដ្ឋប
ដោយការបន្ទាបបន្ថយចំណែកដោយអ៊ីស្លាមលើទាំងអធិរាជ និងអធិរាជនី ការបន្ទាបបន្ថ
យចំណែកតាមបែបព្យាករណ៍នេះបានចងក្រងជាប់បន្ទាត់របស់ពួកគេជាមួយរ៉ូមខាងលិច
ដល់ក្រវាត់ឡើងបន្ទាបបន្ថយចំណែកដោយ Constantine the Great ផងដែរ
នៅពេលដែលគាត់បានផ្ទេរនិស្សិត Constantinople ជំនួសទីក្រុង Rome នៅឆ្នាំ 330។
ការបន្ទាបបន្ថយចំណែកចុងក្រោយរបស់រ៉ូមខាងលិច បានមកដល់នៅឆ្នាំ 476
ជាមួយអធិរាជចុងក្រោយ
ហើយចាប់ពីពេលនោះតទៅវាបានបន្តគុណកំពុងយ៉ាងឆាប់រហ័ស។

រ៉ូមខាងលិច ទាក់ទងនឹងរ៉ូមខាងកើត គឺជាពួកជំនុំ; ឯខាងកើតវិញ គឺជារដ្ឋប។
មានការបន្ទាបបន្ថយចំណែកនៅដើមក្នុងឆ្នាំ 330
បន្ទាប់មកការបន្ទាបបន្ថយចំណែកក្នុងឆ្នាំ 476 ហើយបន្ទាប់មកក្នុងឆ្នាំ 782
ហើយបន្ទាប់មកទៀតក្នុងឆ្នាំ 1449។ ខុសបែបនេះនៃការបន្ទាបបន្ថយចំណែកមួយ
ចាប់ផ្តើមដោយការបង្ខំកែនៃគម្រោង បន្ទាប់មកក្នុងឆ្នាំ 476
ដោយការបន្ទាបបន្ថយចំណែកនៃការហត់បង់អធិរាជ
ហើយដូចនេះក៏ហត់បង់អាណាចក្រផងដែរ
តែក្រវាត់ឡើងបន្តតាមមកដោយសាសនាអ៊ីស្លាមនាំមកនូវការបន្ទាបបន្ថយចំណែក
ដល់ទីក្រុងខាងកើតជាមុនក្នុងឆ្នាំ 782
ហើយបន្ទាប់មកដល់រាជធានីនីខាងកើតក្នុងឆ្នាំ 1453។

សាសនាអ៊ីស្លាមក្នុងព្រះបន្ទូលទំនាយនៃព្រះគម្ពីរ
បង្ហាញឲ្យយើងឃើញខុសបែបនេះនៃបន្ទាត់ទាំងរបស់រ៉ូមខាងកើត និងរ៉ូមខាងលិច
ហើយពន្យល់នៃសាសនាអ៊ីស្លាមកំពុងបង្កកើតឡើងសព្វថ្ងៃនេះ
ស្របគ្នានឹងពន្យល់មូលដ្ឋានអំពីសាសនាអ៊ីស្លាមដែលមានសម្រាប់អ្នកក្បួនសក្តារ
Millerite ប៉ុន្តែលើសឆ្ងាយជាងនេះ។

ពលរដ្ឋលោកស្រីសាកលបងដលៃហានចាប់ផ្តើមនៃឆ្នាំ 2024 ដោយសំណួរថា
«ពួកចោរនៃប្រជាជនរបស់អូន ដលៃបងកើតឲ្យចក្ខុនិមិត្តត្រូវបានគាត់ឡើង»
ជាអាល្លឺម៉ង់រយៈពេលសាកលបងនោះ ហើយឥឡូវនេះ
នៃចុងបញ្ចប់នៃរយៈពេលសាកលបង
ពន្លឺពីបុរាណបទសាសនាអឺរ៉ុបនៃក្នុងវិវរណៈជំពូក ៩
បានបន្តថ្ងៃសាកលអំពីរូបខាងលិច និងរូបខាងកើត
ដលៃមិនផ្តល់ឱ្យមានវាយតម្លៃឡើយ រហូតដល់សម័យចុងក្រោយបច្ចុប្បន្ននេះ។

បន្ទាប់ពីទំនាយនៃសាសនាសុលាម ដលៃគួរឱ្យកត់សម្គាល់នៃក្នុងជំពូកទីបួន
ដល់ជំពូកទីដប់មួយ បាននាំយកបន្ទាត់បុរាណសាស្ត្រដលៃស្ថិតិនៃក្នុងខ្លឹមសារ
ដល់ខ្លឹមសារបុរាណ ដោយនិយាយ ១១ មកបញ្ចូលគ្នា ដោយផ្តល់សក្ខីភាពដលៃភាពជា
មួយបន្ទាត់នានាដលៃកំពុងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ហើយនៃក្នុងអត្ថបទទាំងនេះ។
ប៉ុន្តែនៃក្នុងរូបភាពទំនាយអំពីការកើនឡើងនៃសាសនាសុលាម
ក៏មានការកើនឡើងទាំងចលនាមីល្លីវ៉ាយក៍
និងចលនារបស់មួយសន្លឹកប្រាក់ប្រាក់ផងដែរ។ រយៈពេលបួនឆ្នាំពីរ
ដលៃបានដាក់យ៉ាងរឹងមាំនៃក្នុង និងជាផ្នែកមួយនៃទំនាយអំពីពលរដ្ឋលោកស្រី
៩ ផ្តល់សក្ខីភាពដលៃរយៈពេលបួនឆ្នាំចាប់ពី 1840 ដល់ 1844។ នៃឆ្នាំ 1844
ពលរដ្ឋលោកស្រីនៃមានទៀតហើយ ដូចនេះរយៈពេលនិមិត្តរូបបួនឆ្នាំនោះ
គួរឱ្យកត់សម្គាល់ដោយលក្ខណៈទំនាយរបស់វា មិនមែនដោយពលរដ្ឋលោកស្រីទេ។
រយៈពេលបួនឆ្នាំទីមួយកំណត់អត្តសញ្ញាណសាសនាសុលាមថាបានយកឈ្មោះនីកូមខោ
ដលៃជាអាជ្ញាធររូបខាងកើតពីមុន នៃឆ្នាំ 1337
គឺជាសិបបុរាណបទបន្ទាប់ពីឪពុករបស់គាត់បានយកឈ្មោះដនីនោះ។ រយៈពេលបួនឆ្នាំ
ទីពីរកំណត់អត្តសញ្ញាណការបន្ទាបបន្ថយនៃអូនក្នុងគ្រប់គ្រងនយោបាយ
និងសាសនារូបខាងកើតនៃឆ្នាំ 1449 ដលៃបណ្តាលមកពីសាសនាសុលាម ហើយរយៈ
ពេលបួនឆ្នាំទីបីកំណត់អត្តសញ្ញាណការសម្រុងយ៉ាងរុងរឿងនៃព្រះចៅស្តេចរបស់ព្រះ
នៃពលរដ្ឋលោកស្រីដែលបានបំភ្លឺនៃដំណើរសិល្បៈរបស់លោក បានចុះមកនៃចុងទី 11
ខែសីហា ឆ្នាំ 1840។

បុរាណសាស្ត្ររបស់ក្រុមមីល្លីវ៉ាយក៍នៃវេតាទីមួយ និងទីពីរ
សរុបតាមបុរាណសាស្ត្ររបស់វេតាទីបី
ក្នុងអំឡុងពេលនៃការបោះត្រាលើមនុស្សមួយសន្លឹកប្រាក់
កិច្ចការបោះត្រាចុងក្រោយនោះ គឺជាការលុបបំបាត់អំពើហិង្សា
វាជាការបញ្ចូលគ្នារវាងវេតា និងមនុស្សសភាព ហើយវាកើតឡើងក្នុងអំឡុងសង្គ្រាម
មួយដលៃកំពុងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ដោយសាសនាសុលាម។

ហើយគាត់បានបើកអណ្តូងទីផ្សារនៅឥតហត់នោះ;
ហើយមានផ្លូវដើមឡើងចេញពីអណ្តូងនោះ ដូចជាផ្លូវដើមឡើងដំបូង;
ហើយព្រះអាទិត្យ និងអាកាស បានដើរត្រង់ ដោយព្រះផ្លូវដើមឡើងពីអណ្តូងនោះ។
ហើយមានកណ្តាប់ចេញពីផ្លូវដើមឡើងនោះ មកលើផ្លូវដើម;
ហើយអំណាចគួរឱ្យកត់សម្គាល់នៃឧបាយដ៏មានអំណាច។
ហើយគួរឱ្យកត់សម្គាល់ដលៃវាថា វាមិនគួរឱ្យកើតឡើងដលៃសូម្បីតែនៃលើផ្លូវដើម
ឬក្នុងជាតិប្រភេទណាមួយ ឬដើមឈើណាមួយឡើយ; ប៉ុន្តែតែដលៃមនុស្សទាំងឡាយណា
ដែលមានគុណរបស់ព្រះនៃលើផ្លូវដើមរបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ។ វិវរណៈ 9:2-4។

ការបំពេញឲ្យគ្រប់លក្ខខណ្ឌនៃព្រះបន្ទូលទំនាយទាំងអស់
ស្ថិតនៅក្នុងគ្រាចុងក្រោយ ដូច្នេះ បទគម្ពីរនេះកំពុងកំណត់អត្តសញ្ញាណអំពីការប
ោះត្រូវរបស់មនុស្សមួយសន្លឹកប្រដាប់នាក់។

ព្រះបន្ទូលទំនាយអំពីអីស្លាមនៅក្នុងវិវរណៈ ជំពូក ៩ ផ្តល់នូវកូនស្រីបុរសគ្រឹស្តស្រី
ដើម្បីបន្តរក្សាបុព្វហេតុនៃព្រះបន្ទូលប្រាប់ផ្តល់ដល់បង្កើតនិមិត្តរូបមន្ត
នៅក្នុងបុរសគ្រឹស្តស្រីដែលបានឈានដល់ចំណុចកំពូលនៅថ្ងៃទី ១១ ខែសីហា ឆ្នាំ
១៨៤០ នៅពេលដែលអីស្លាមត្រូវបានរារាំង។ ចាប់ពីចំណុចនោះទៅ សក្តិភាពនៃវិវរណៈ
ជំពូក ៩ បានបន្តចូលទៅក្នុងជំពូក ១០ និងបុរសគ្រឹស្តស្រីរបស់ទេវតាទីមួយ និងទីពីរ។
បន្ទាប់មក នៅក្នុងជំពូក ១១ វេនេទីប៊ីមកដល់កុលាម្យនៅចុងប្រាំថ្ងៃអាទិត្យ
ដែលជាពេលដែលសម្រុកខ្មាំងរបស់ទេវតាទីបីចាប់ផ្តើម។ ជំពូក ៩
គឺជាកូនស្រីអំពីអីស្លាម ក្នុងការរៀបចំការកើនឡើង និងការផ្តាច់ចុះនៃអាណាចក្រ
ដែលត្រូវបានបង្កើតនៅក្នុង ដានីយ៉ែ និងវិវរណៈ។ ជំពូក ១០ និង ១១ កំណត់អត្តសញ្ញា
ណាបទពិសោធន៍របស់ពួកហ្វីប្រាដ្យាទាំងមួយសន្លឹកប្រដាប់នាក់។ ជំពូក ៩
កំណត់អត្តសញ្ញាណនិមិត្តរូបដែលបង្កើតនិមិត្តរូបខាងក្រៅ ហើយជំពូក ១០ និង
១១ កំណត់អត្តសញ្ញាណនិមិត្តរូបខាងក្នុង
ដែលទាក់ទងនឹងការតាមព្រះអង្គកូនចៀមចូលទៅក្នុងទីបរិសុទ្ធបំផុត។

វិវរណៈ ជំពូក ១០ បើកឡើងដោយព្រះគ្រីស្ទ ក្នុងនាមជាទេវតាដ៏មានអំណាច
ដែលចុះមកជាមួយសៀវភៅតូចមួយដែលបានបើករួច។
ព្រឹត្តិការណ៍នោះបានសម្រេចនៅថ្ងៃទី ១១ ខែសីហា ឆ្នាំ ១៨៤០
នៅចុងបញ្ចប់នៃទំនាយក្នុងវិវរណៈ ជំពូក ៩ ដល់កំណត់រយៈពេលបីរយក្រៅសិបមួយឆ្នាំ
និងដប់ប្រាំថ្ងៃវិវរណៈ ជំពូក ១០ កំណត់បុរសគ្រឹស្តស្រីបន្តទៅមុខរហូតដល់ពេលដែលសា
នោះកុលាយជាជួរចត់នៅក្នុងក្រពះរបស់យ៉ូហាន នៅថ្ងៃទី ២២ ខែតុលា ឆ្នាំ ១៨៤៤។
រយៈពេលបួនឆ្នាំ ចាប់ពីឆ្នាំ ១៨៤០ ដល់ ១៨៤៤
ចាប់ផ្តើមដោយការមកដល់នៃទេវតាទីមួយ ហើយបញ្ចប់ដោយការមកដល់នៃទេវតាទីបី។
បួនឆ្នាំទាំងនោះ ដែលបានបន្តបន្ទាប់ពីការសម្រេចនៅថ្ងៃទី ១១ ខែសីហា ឆ្នាំ ១៨៤០
ត្រូវបានកំណត់ជាមុនដោយបួនឆ្នាំ ចាប់ពីថ្ងៃទី ២៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ១៨៤៩
រហូតដល់ឆ្នាំ ១៨៥៣ នៅដើមនៃរយៈពេលបីរយក្រៅសិបមួយឆ្នាំ និងដប់ប្រាំថ្ងៃ។
រយៈពេលបួនឆ្នាំទាំងពីរនោះ ស្របគ្នានឹងបួនឆ្នាំនៃការឡើងពីទីក្រុង Nicomedia
ចាប់ពីឆ្នាំ ១៣៣៣ រហូតដល់ឆ្នាំ ១៣៣៧។ តាមន័យនិមិត្តរូប
រួមខាងកើតត្រូវបានស្នាមយកឈ្មោះបីដង។ លើកទីមួយ គឺនៅការឡើងពីទីក្រុង
Nicaea ក្នុងឆ្នាំ ១៣៣១ បន្ទាប់មកគឺការឡើងពីទីក្រុង Nicomedia
រយៈពេលបួនឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ ១៣៣៧ ហើយបន្ទាប់មកទៀតគឺការឡើងពីទីក្រុង
Constantinople ក្នុងឆ្នាំ ១៤៥៣។

ឪយ៉ូកុលសេយានបានបង្វែរកែទីក្រុងរួមតាមផ្លូវច្បាប់ជាខាងកើត និងខាងលិច
ក្នុងឆ្នាំ 393 ហើយក្នុងសតវត្សទី៣បានបង្វែរកែទីក្រុងរួមជាខាងកើត
និងខាងលិចក្នុងន័យទំនាយ ក្នុងឆ្នាំ 330។ ក្នុងឆ្នាំ 395
បន្ទាប់ពីមរណភាពរបស់អធិរាជ ថេអូដូស្យូស ទី១ ចក្រភពត្រូវបានបង្វែរកែជាផ្លូវការ
និងជាអចិន្ត្រៃយ៍ ព្រោះទ្រង់បានបន្តសង្គ្រាមខាងកើត
និងខាងលិចដល់បុគ្គលទាំងពីររបស់ទ្រង់។ ក្រុមជំនុំកាតូលិកបានបង្វែរកែជាខាងកើត
និងខាងលិច ក្នុងឆ្នាំ 1054 នៅក្នុង «ការបែកបាក់ដ៏ធំ»។
ការបង្វែរកែនោះបានកើតឡើងបន្តិចម្តងៗ

ដូចជាការដួលរលំដដែលនាតាមមកបន្តទៀត។

ការបង្កើតក្រុមនោះនាំគ្នាមានរហូតដល់សព្វថ្ងៃនេះ។

ក្នុងរយៈពេលហាសិបឆ្នាំបន្តទៀតពីកាលបរិច្ឆេទនោះ ក្រុមជំនុំខាងលិចនៃទីក្រុងរ៉ូមមាន ចាប់ផ្តើមសង្កេតឃើញប្លង់នីយកិច្ចបុរាណពីរយុគៈនាំបុរាណនឹងសាសនាអឺស្តូលាម។

រ៉ូមខាងលិចមានដួលរលំ នៅពេលវាហាត់បង់អធិរាជចុងក្រោយរបស់ខ្លួន ក្នុងឆ្នាំ 476។

រ៉ូមខាងកើតមានដួលរលំក្នុងឆ្នាំ 1453។ រ៉ូមហាសិបឆ្នាំ 1798។

រ៉ូមមិនជឿមានបង្កើតនៃខាងកើត និងខាងលិច ក្នុងឆ្នាំ 393, 330 និង 395។

រ៉ូមហាសិបឆ្នាំបង្កើតនៃខាងកើត និងខាងលិច ក្នុងឆ្នាំ 1054។ បងស៊ីរីរ៉ាយក

កំណត់អត្តសញ្ញាណការកើនឡើង និងការដួលរលំរបស់នគរទាំងឡាយថាជាចំណុចយោងសំខាន់មួយក្នុងការសិក្សាសាស្ត្របន្តបន្ទាប់។

នគរទាំងឡាយដែលត្រូវបាននាំចេញមកក្នុងពន្លឺនៃប្រវត្តិសាស្ត្រក្រិករវាង ជំពូក ៩ ពង្សនិងអំណាចអំណាច គឺជាអ្នកបង្កើតនិមិត្តភាព។ ការភ្ជាប់ទំនាយរវាងសាសនាស្តូលាម និងមួយសន្លឹកសៀវភៅប្លង់នីយកិច្ច គឺជាភស្តុតាងថា សាសនាស្តូលាមមកពីក្រុងអធិរាជ

ដែលត្រូវបានកាត់ដោយព្រះគ្រីស្ទនិកលើក្នុងលា ចូលទៅក្នុងយុគសាធារណៈ

ត្រូវបានកំណត់ដោយទំនាយពេលវេលាមួយ

ដែលបានចាប់ផ្តើមនៃក្នុងសម័យនៃទេវតាទីមួយ

បន្តទៅក្នុងជនក្រីក្រនៃទំនាយក្នុងរចនាទីពីរ ហើយបានឈានដល់ការសម្រេចរបស់វា

ក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្ររយៈពេលបួនឆ្នាំ ដែលចូលនាមីឡីយ៉ានៃទេវតាទីមួយ និងទីពីរ

បានចាប់ផ្តើមឡើងជាមួយនឹងការសម្រេចនៃទំនាយនោះឯង។

ទំនាយនោះបានចាប់ផ្តើមដោយនិមិត្តភាពព្រឹត្តិ «សាមសិបប្រាំបី និងពីរឆ្នាំ» (1299 និង

1301) ដែលសម្គាល់ការកើនឡើងនៃសាសនាស្តូលាម

ហើយវាបានបញ្ចប់ដោយនិមិត្តភាពព្រឹត្តិ «សាមសិបប្រាំបី និងពីរឆ្នាំ» (1838 និង 1840)

ដែលសម្គាល់ការកើនឡើងនៃព្រឹកមិឡីយ៉ា។

នៅឆ្នាំ 1844 នៅចុងបញ្ចប់នៃរយៈពេលបួនឆ្នាំរបស់ពួក Millerites

ដែលត្រូវបានផ្ទេរជានិមិត្តភាពដោយការឡើងដំឡើងពី 1333 ដល់ 1337 និងពី 1449

ដល់ការឡើងដំឡើងនៅឆ្នាំ 1453 ពេលវេលាព្រឹត្តិការណ៍មិនត្រូវអនុវត្តតទៅទៀតឡើយ។

ការលើកទង់សញ្ញារបស់មនុស្សមួយសន្លឹកប្លង់នីយកិច្ចប្លង់នីយកិច្ចពាន់នាក់ មានការភ្ជាប់ដោយផ្ទាល់ ជាមួយនឹងពាក្យទំនាយដែលក្នុងនោះសាសនាអឺស្តូលាមត្រូវបានលើកឡើង។

យូដា អើយ បងប្អូនរបស់ឯងនឹងសរសើរឯង។

ដល់បងឯងនឹងស្ថិតលើករបស់ខ្មាំងសត្រូវរបស់ឯង

ហើយកូនៗរបស់ឯងនឹងក្រាបចុះនាំមុខឯង។ យូដាគឺជាកូនក្រោមមួយ។

ឱកូនអើយ ឯងបានឡើងមកពីចំណីព្រំ។ គាត់បានឱនខ្លួនចុះ

គាត់បានសម្លឹងដៃដូចជាត្រា ហើយដូចជាត្រាចាស់មួយ

តើអ្នកណានឹងហ៊ានដាស់គាត់ឡើង? ដំបងរាជ្យនឹងមិនចាកចេញពីយូដាទេ

ហើយអ្នកតែងតែរុករាននឹងមិនចាកចេញពីចន្លោះដើមរបស់គាត់ឡើយ

ដរាបដល់សិឡាមដល់ ហើយបុរាណនៃទំនាយនឹងមកប្រមូលផ្តុំគ្នានៅព្រះគាត់។

គាត់ចង់កូនលាបរបស់គាត់នឹងដើមទំពាំងហយដូរ

ហើយចង់កូនលាបរបស់គាត់នឹងដើមទំពាំងហយដូរលុះអប្បសិរី។

គាត់បានបោះកសម្បជ័យក្របំពាក់របស់គាត់ក្នុងស្រទំពាំងហយដូរ

ហើយបោះកអារបស់គាត់ក្នុងឈាមនៃទំពាំងហយដូរ។

កូនកែរបស់គាត់នឹងក្រហមដោយស្រទំពាំងហយដូរ

ហើយធុមញ្ជ័របស់គាត់សនឹងទឹកដោះគោ។ លោកុបុបតុតិ 49:8-12។

មនុស្សមួយសនៃបួនមីនបួនពាន់នាក់បានឆ្លុះបញ្ចាំងយ៉ាងគួរឲ្យកត់សម្គាល់នូវព្រះលក្ខណៈរបស់ព្រះគ្រីស្ទ ហើយក្នុងចំណោមនិមិត្តសញ្ញាផ្សេងៗទៀត ព្រះគ្រីស្ទត្រូវបានហៅថា «រលូនដ៏ជ្រៅស្រស់»។ អ៊ីស្លាមដែលត្រូវបានកំណត់ថាជាមនុស្ស «ពូកែ» នៅក្នុងលោកុបុបតុតិ 16:12។

ហើយគាត់នឹងជាមនុស្សពូកែ; ដំបូងគាត់នឹងទាស់នឹងមនុស្សគ្រប់គ្នា
ហើយដំបូងមនុស្សគ្រប់គ្នានឹងទាស់នឹងគាត់;
ហើយគាត់នឹងរស់នៅចំពោះមុខបងប្អូនទាំងអស់របស់គាត់។

ពាក្យដដែលត្រូវបានបកប្រែថា «ពូកែ» គឺសំដៅលាភរាបីពូកែ។
តំណាងរបស់ព្រះគ្រីស្ទនៅក្នុងថ្មចុងក្រោយនេះលើសាររបស់លាភរាបីពូកែ
គឺជាដដែលព្រះគ្រីស្ទបានជិះចូលទីក្រុងយេរូសាឡឹម
ជាលាងលើទីបំផុតមាននិយាយបន្ទាប់ពីហាឡាមបានវាយវាងជាលើកទីបី។
សារដដែលបានប្រទានអំណាចដល់សាររបស់ទេវតាទីមួយនៅឆ្នាំ 1840
មិនបានឃើញទំនាយមួយរយៈពេលមួយរយហាសិបឆ្នាំ ដដែលពាក់ព័ន្ធ និងសំខាន់
នៅក្នុងបុរាណវិទ្យាទំនាយដដែលនោះ
ដដែលជាកន្លងដដែលសារដដែលបានប្រទានអំណាចដល់ចលនានោះស្ថិតនៅ
ពួកគេមិនបានឃើញរយៈពេលបួនឆ្នាំពីរនៅក្នុងទំនាយអំពីពេលវេលាដដែលនោះ
ដដែលជាគំរូនៃបុរាណវិទ្យាឆ្នាំ 1840 ដល់ឆ្នាំ 1844។ ឥឡូវនេះ
សិស្សានុសិស្សមុនៗបានដាក់ពុទ្ធិកម្មបង្ហាញពី «ផ្លូវបុរាណ»
ដដែលមិនផ្តល់ឱ្យត្រូវបានឃើញពីមុនមក ហើយវាជាពន្លឺដដែលស្របគ្នានឹងពន្លឺនោះ
ដដែលបានកំពុងកែប្រែកម្មបង្ហាញតាំងពីថ្ងៃទី 31 ខែធ្នូ ឆ្នាំ 2023 មក។
វាដកចេញការសង្ស័យទាំងអស់អំពីថា តើអ៊ីស្លាមឬអត់ ដដែលវាយប្រហារទីក្រុង Nashville។
ពន្លឺនេះបំភ្លឺនិមិត្តសញ្ញាទីក្រុងរ៉ូម
ដូចនេះវាក្លាយជាសក្ខីកម្មដ៏ថ្លៃថ្លៃមួយសម្រាប់ព្រះយេស៊ូវគ្រីស្ទនៅឆ្នាំ 2024
អំពីចោរប្លន់នៃប្រជាពលរដ្ឋរបស់អូស្ត្រាលី ហើយវាក៏ជានិមិត្តសញ្ញាមួយសម្រាប់ការផ្សព្វផ្សាយ
កញ្ចក់អំពីនិមិត្តសញ្ញាដដែលនោះក្នុងបុរាណវិទ្យាមីឡឃែតផងដែរ។ វាកំណត់ថា
អ៊ីស្លាមនៃទំនាយពេលវេលាក្នុងវិវរណៈ 9 គឺជាសារខាងក្រៅ
ក្នុងអំឡុងបុរាណវិទ្យាខាងក្នុងនៃពេលវេលាបោះត្រារបស់មួយសនៃបួនមីនបួនពាន់នាក់។
យើងបានបង្ហាញនូវសក្ខីកម្មនេះមកមានមួយរយៈពេល ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ
វាអាចត្រូវបានបង្ហាញនៅលើបន្ទាត់មួយ ដដែលចាប់ផ្តើមនៅវិវរណៈ 9
ហើយបញ្ចប់នៅវិវរណៈ 11។ រយៈពេលបួនឆ្នាំទីបី
ដដែលគ្រប់គ្នាទំនាយពេលវេលារបស់អ៊ីស្លាម ដដែលបានសម្រេចនៅឆ្នាំ 1840 ដល់ឆ្នាំ
1844 បង្ហាញអំពីពេលវេលាបោះត្រារបស់មួយសនៃបួនមីនបួនពាន់នាក់។
ដោយសារការរុញជួយដ៏ធំធេងវិវរណៈ 11
មួយសនៃបួនមីនបួនពាន់នាក់ត្រូវបានលើកឡើងជាទង់សញ្ញាមួយ។

នៅក្នុងអសេគោល ជំពូក ៣៧
ការលើកបុរាណវិទ្យារបស់ព្រះឡើងឲ្យក្លាយជាដំណើរការ គឺជាដំណើរការពីរដំណាក់កាល
ដដែលត្រូវបានបង្ហាញជាគំរូជាមុនដោយការបង្កើតអាដាម។ ដំបូង
អាដាមត្រូវបានបង្កើតឡើងពីដីឥដ្ឋ បន្ទាប់មក
ព្រះគ្រីស្ទបានផ្តល់ដង្ហើមដ៏រឹងមាំចូលទៅក្នុងគាត់។ នៅក្នុងអសេគោល

ការព្យាយាមរំលឹកមួយបង្កកើតរូបកាយស្ថាប័នទាំងឡាយ ប៉ុន្តែតែពួកវាទៅតែស្ថាប័នដដែល។
បន្ទាប់មក ខ្យល់ទាំងបួនគួរឱ្យមានផលល្អបំផុតលើរូបកាយទាំងនោះ
ហើយពួកវាក៏ក្រវោកឡើងជាកងទ័ពដ៏ខ្ពស់ពួកមួយ។ លេសមាសសិបបុរាណ និងសិលា
តំណាងឲ្យជំហានទាំងពីរនោះ។

យើងនឹងបន្តអំពីបញ្ហាទាំងនេះនៅក្នុងអត្ថបទបន្ទាប់។

បន្ទាប់ពីការនេះ មានពិធីបុណ្យមួយរបស់ពួកយូដា
ហើយព្រះយេស៊ូវបានយាងឡើងទៅក្នុងយូសាឡីម។ នៅក្នុងយូសាឡីម
ក្នុងបន្ទប់ចៀម មានស្រូវមួយ ដដែលហៅថាភាសាហាព្យេរីថា បថេសេដា មានរបៀងបុរាណ
នៅក្នុងទីនោះ មានមនុស្សសព្វការជាច្រើនកុះករ ដកេងចាការកម្មរើកន់ទឹក
គឺមនុស្សស្មុគស្មាញ មនុស្សស្មុគស្មាញ និងមនុស្សស្មុគស្មាញ។ ដុបិតនោះដូរកាលណាមួយ
ទេវតាមួយចុះមកក្នុងស្រះ ហើយផ្ទុយទឹកកម្រើកឡើង;
បន្ទាប់ពីទឹកកម្រើកឡើងហើយ អ្នកណាដែលចុះទៅមុនគេ
នោះបានជាសះស្បើយពីជំងឺណាស់ដោយដៃខ្លួនមាន។ នៅទីនោះមានបុរសម្នាក់
ដែលមានជំងឺអស់រយៈពេលសាមសិបបុរាណ។
កាលព្រះយេស៊ូវឆ្ងល់ឃើញគាត់ដកេងចាកេនោះទីនោះ
ហើយផ្ទុបថាគាត់នៅក្នុងសភាពនោះជាយូរមកហើយ
នោះទ្រង់មានព្រះបន្ទូលទៅកាន់គាត់ថា៖ «តើអ្នកចង់បានជាសះស្បើយទេ?»
បុរសពិការនោះទូលឆ្ងល់ដោយថា៖ «លោកម្ចាស់ ខ្ញុំគ្មានអ្នកណា
នៅពេលទឹកកម្រើកឡើង ដើម្បីយកខ្ញុំចុះទៅក្នុងស្រះទេ; ប៉ុន្តែ
ខណៈដែលខ្ញុំកំពុងតែមក អ្នកដទៃចុះទៅមុនខ្ញុំជានិច្ច»។
ព្រះយេស៊ូវមានព្រះបន្ទូលទៅកាន់គាត់ថា៖ «ចូរក្រវោកឡើង លើកគ្រឿងរបស់អ្នក
ហើយដើរទៅចុះ»។ ភូមាមនោះ បុរសនោះក៏បានជាសះស្បើយ
ហើយលើកគ្រឿងរបស់ខ្លួន ដើរទៅ; ថ្ងៃនោះឯងក៏ជាថ្ងៃសែបុរាណ។ យ៉ូហាន 5:1-9។

«ឥឡូវនេះ ចូរក្រវោកឡើង ហើយឆ្ងល់កាត់ស្មើនឹងសរេតេទៅ» ខ្ញុំបាននិយាយដូច្នេះ
ហើយយើងក៏បានឆ្ងល់កាត់ស្មើនឹងសរេតេ។
រយៈពេលដែលយើងបានចេញពីកាដេសេហាននា
រហូតដល់យើងបានឆ្ងល់កាត់ស្មើនឹងសរេតេ គឺសាមសិបបុរាណ
ដរាបដល់មនុស្សជំនាន់ទាំងមូលនៃពួកអ្នកចម្រើនហានវិនាសហត់ពីកណ្តាលជំរុំ
ដូចជាព្រះអម្ចាស់បានស្តាប់ចំពោះពួកគេ។ ច្បាប់ទី២ 2:13, 14។